

Kadınların, biz sormadan çok önce üniversiteler hakkında bildikleri.

Üniversiteleri Sorumluluktan Kurtarmayı Reddeden Kadınlar.

WISDOM ... RECOVERED · SAYI 02

Prof. Bassem Khafagy
Dr. Christopher Washington

11 MART 2026

WISDOM ... FORGOTTEN · SAYI 02

Bu Sayıda

Her yılın 8 Mart'ı Dünya Kadınlar Günü'dür ve bu sayıda, üniversitelerin kapılarından girenlere ne borçlu olduğunu düşünme biçimimizi değiştirebilecek iki kadın akademisyenin sesine dönmeyi seçtik.

Bu iki kitabı yalnızca yazarları kadın olduğu için seçmedik. Savları temel olduğu ve yükseköğretim alanı onlara hak ettikleri ağırlığı henüz vermediği için seçtik. Bu sayıdaki en acil iki sesin kadınlara ait olması bir dipnot değildir. Adı konmaya değer bir olgudur.

Martha Nussbaum, üniversitenin nasıl bir insan ürettiğini soruyor. Kathleen deLaski ise üniversitenin, kapısından geçen öğrencilerin çoğunluğu için hiç tasarlanıp tasarlanmadığını soruyor. İki soru da üniversitelerin ne olabileceğinin özüne dokunuyor. Fikirleri yıllardır ana akım tartışmanın kıyılarında dolaşiyor; dipnotlarda anılıyor, seminerlerde okutuluyor ve nadiren hayata geçiriliyor.

Bu hafta onları merkeze alıyoruz.

Dr. Christopher Washington ve ben her sayıya farklı bir kitap, farklı bir mercek, farklı bir deneyim getiriyoruz. Ama ortak bir inancı paylaşıyoruz: geleceğin üniversitesi kademeli düzeltmelerden doğmayacak. Bir zamanlar bildiğimizi hatırlama cesaretinden ve buna göre davranma hayal gücünden doğacak. Sizi yalnızca okumaya değil, karşılık vermeye, itiraz etmeye, bizimle birlikte kurmaya çağırıyoruz.

Yeniden hayal etmeye cesaret edenlere.

BİRİNCİ YAZI

Diploma Tekelinden Sonra Eğitimde Mükemmellik

Kathleen deLaski'yi Yeniden Beliren Bir Bilgelik Olarak Okumak · Christopher Washington, Ph.D.

Öğrenme, insan yetkinliğinin uygulandığı yere yakın gerçekleştiğinde ve orada değer gördüğünde, eğitimde mükemmellik neye benzer? Üniversiteler öğrenenlerin yetkinliklerini daha sık güncellemesine, özellikle üniversitenin başlangıçta hiç düşünmediği öğrenenlerin becerileri konusunda, nasıl yardım edebilir?

Bu sorular Kathleen deLaski'nin *Who Needs College Anymore? Imagining a Future Where Degrees Won't Matter* (Üniversiteye Artık Kimin İhtiyacı Var? Diplomaların Önemsizleşeceği Bir Geleceği Hayal Etmek) kitabının merkezinde duruyor. Kitap, insan yetkinliği gereksinimlerinin geleneksel diploma döngülerinden daha hızlı değiştiği bir ekonomide öğrenme yollarının nasıl hızla dönüştüğünü inceliyor.

Eski bir ABC News muhabiri ve uzun yıllar eğitim politikası alanında çalışmış bir lider olan deLaski, üniversitenin sonunu savunmuyor. Bunun yerine, öğrenenlerin bilgi ve becerilerini daha sık güncellediği, çalışma hayatları boyunca eğitime girip çıktığı bir dünyaya üniversitelerin nasıl uyum sağlayabileceğini inceliyor.

DeLaski'nin tezi daha tedirgin edici bir olasılığı gündeme getiriyor. Eğitimde mükemmelliğin dört yıllık bir diplomayla taçlandığı yaygın varsayımı, yani diploma tekeli, sürekli değişen beceriler çevresinde örgütlenmiş bir emek piyasasında öğrenenlerin en geniş kesimine hizmet ediyor mu?

“Üniversiteye artık kimin ihtiyacı var?” sorusu entelektüellik karşısı bir soru olarak sorulmuyor. Yapısal bir soru bu.

Soru şudur: üniversiteler öğrenmenin mimarisini, hızla değişen mesleki taleplere ve ihtiyaçları geleneksel dört yıllık diplomayla ya da alışılmış akademik takvimin ritmiyle örtüşmeyen daha geniş bir öğrenen kesimine karşılık verecek biçimde, mikro yeterlilikler dahil daha kısa ve daha uyarlanabilir eğitim biçimlerini içerecek şekilde yeniden tasarlayabilir mi?

Başka bir deyişle soru, üniversitelerin diplomayı bırakıp bırakmaması değildir. Bireylerin mesleki ve teknolojik koşullar değiştikçe öğrenmeye girmesine, çıkmasına ve geri dönmesine imkân veren modüler, istiflenebilir yolları içerecek biçimde öğrenme ekosistemlerini genişletip genişletemeyecekleridir.

İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün *Micro-Credential Innovations in Higher Education: Who, What, and Why?* raporuna göre, dünyanın dört bir yanındaki yükseköğretim sistemleri bu geçişle çoktan yüzleşiyor. Rapor, başlangıçta üniversite dışı sağlayıcılar tarafından geliştirilen kısa biçimli yeterliliklerin, kurumlar değişen emek piyasası sinyallerine ve yaşam boyu öğrenmenin yeni örüntülerine karşılık vermeye çalışırken üniversitelerin kendileri tarafından giderek daha çok benimsendiğini belgeliyor.

Bu kaymanın önemi salt teknik değildir. Üniversitelerin tarihleri boyunca birkaç kez yüzleştiği daha eski bir soruyu yeniden açar: öğrenme fırsatları mesleki ve profesyonel fırsatlarla ne kadar yakın hizalanmalıdır?

Bu anlamda mikro yeterlilikler üzerine bugünkü tartışma, geçmişten bir kopuştan çok kalıcı bir güçlüğün yeniden keşfi olabilir: üniversiteler işin ve toplumun değişen yapısıyla bağlı kalırken düşünsel derinliği nasıl sürdürebilir?

Diploma ile İşin Örtüştüğü Zamanlar

DeLaski'nin merkezî kavrayışı, üniversite diplomasının bir zamanlar mesleğe sıkı sıkıya oturduğudur. Atası John Wise 1673'te Harvard'dan mezun olduğunda kurum din adamı yetiştiriyordu. Öğrenme ile geçim yakından hizalıydı. Ne var ki yirminci yüzyıl ilerledikçe ve meslekler çeşitlendikçe, üniversitede öğrenilen ile istihdam için gereken bilgi, beceri ve yetenek ayrılmaya başladı. Diploma para birimi olmayı sürdürdü, ama hizalanma yıprandı.

Eğitimde mükemmellik bir zamanlar eğitim ile meslek arasındaki tutarlılık demektir. Bugün o tutarlılık tartışmalı.

Üniversiteler düşünsel misyonlarını yitirmedi. Diploma yavaş yavaş taşımak üzere tasarlandığından daha fazla ağırlık taşıyor oldu; aynı anda hem eğitim, hem mesleki işaret, hem de fırsata açılan kapı işlevi gördü. Zamanla bu amaçlar tek bir yolda birleşti ve o yol, akademik mükemmelliğin de iş gücüne hazırlığın da yerine geçen bir vekil hâline geldi.

Mikro yeterlilikler ve alternatif yollar üzerine bugünkü konuşma bu yüzden büsbütün yeni değildir. Öğrenme, öğrenilenin işaretlenmesi ve toplumdaki ile mesleklerdeki fırsatlar arasındaki bağı yeniden kurma yönündeki süregiden çabanın parçasıdır.

Kalıcı Beceriler: Görünmez Olan Mükemmellik

Öğrenmeyi fırsatlarla yeniden hizalamaya gelince, bugün yükseköğretimde sürtünme noktaları var. Eleştirmenler çoğu zaman yetkinlik temelli hareketlerin liberal eğitimi zayıflattığını varsayar. DeLaski bu çerçeveye direnir. Kalıcı beceriler, yani eleştirel düşünme, iş birliği ve yaratıcı problem çözme, ona göre her zamanki kadar önemlidir. İşverenler böyle söylüyor. Anketler bunu doğruluyor.

Sorun bunların önemi değil. Görünmezlikleri. Öğrenciler onun “dört yıllık engelli koşu” dediği üniversite ders yükünü tamamlıyor ve pek çoğu mezun olurken bu kapasiteleri işverenlerin tanıyacağı biçimde işaret edemiyor. Mükemmellik üniversitede yaşanıyor olabilir, ama onun ötesine çevrilemiyor. Akademik transkriptler çoğu zaman yetkinlikleri değil tamamlanan dersleri listeliyor.

Bu, eğitsel derinliğe bağlı kurumlar için sancılı bir gerilimdir. Liberal eğitim gerçekten kalıcı beceriler yetiştiriyorsa, mezunların bu kadar çoğu bunları neden dile getirmekte zorlanıyor? Ve dile getirilemiyorlarsa, öğrencilerden var olduklarına güvenmeleri makul olarak beklenebilir mi?

DeLaski için güçlük mükemmellikten vazgeçmek değil, onu okunabilir kılmaktır.

“Herkes Üniversite”den “Herkes Yol”a

DeLaski’nin herkese üniversite savunucusundan yol çoğulcusuna geçişi ideolojiyi değil deneyimi yansıtır. 2000’lerin başında, düşük gelirli ve ailesinde ilk kez üniversiteye giden öğrenciler için dört yıllık kurumlara erişimi genişletmek ahlaken acil görünüyordu. Ama tamamlama verileri biriktikçe daha sert bir gerçek belirdi: tamamlanmayan erişim, eşitliğin boş bir vaadidir.

Bu, yükseköğretimin kolayca çözemeyeceği bir gerilim yaratır.

- Diploma hareketliliğin başlıca yolu olmayı sürdürüyorsa, erişimi genişletmek zorunludur.
- Öğrencilerin çoğu tamamlamıyorsa, tek bir yolda ısrar etmek ahlaken sorunlu hâle gelir.

Akademik mükemmellik, tek bir öğrenen yolu tasarlayıp herkesin onun içinde başarılı olmasını beklemek olamaz. Tamamlama istatistiklerini iyileştirmek için ölçütleri düşürmek de olamaz. Yetenekleri besleyen ve kişinin ekonomik onurunu destekleyen birden çok nitelikli yol kurmak olmalıdır. Bu anlamda deLaski akademik mükemmellik için daha alçak değil daha yüksek bir çıta öneriyor.

Mikro Yeterlilikler ve Çoklu Yolların Dönüşü

Üniversiteler artık değerli öğrenme yeterliliklerinin tek tasarımcısı değil. Giderek daha çok, daha geniş bir öğrenme ekosisteminin katılımcısıdır. İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün gözlemlediği gibi, pek çok mikro yeterlilik sistemi başlangıçta geleneksel akademik yapıların dışında gelişti ve ancak daha sonra üniversitelerin katılımını çekti.

Bu anlamda üniversiteler alternatif öğrenme yolları icat etmekten çok, resmî diplomaların yanında uzun zamandır var olan daha geniş bir öğrenme ekosistemini yeniden keşfediyor ve onunla yeniden bağ kuruyor. Çıraklık, mesleki eğitim ve işyeri öğrenmesi, bireylerin değerli bilgi ve beceri edindiği paralel güzergâhlar olarak tarih boyunca hizmet etti.

Yine de mikro yeterliliklerin belirmesi üniversiteler için yeni güçlükler getiriyor. Pek çok program öğretim üyesi tasarımı, hakem değerlendirmesi ve akreditasyonun geleneksel süreçleri dışında doğduğu için, mikro yeterlilik manzarası kimi eğitimcilere gelişen ve eşit olmayan biçimde yapılanmış bir öğrenme pazarı gibi görünebilir; ortak tanımlar, kalite ölçütleri ve değerlendirme uygulamaları gelişmeye devam ederken hızla büyüyen bir pazar.

Ne var ki daha derindeki mesele salt bir kalite denetimi meselesi değil. Üniversiteler bu beliren öğrenme ekosisteminde stratejik bir seçimle karşı karşıya. Akademik liderler için asıl soru mikro yeterliliklerin var olup olmayacağı değildir. Üniversitelerin bunların ölçütlerini belirlemeye yardım mı edeceği, yoksa başkalarından devralacağı mıdır.

DeLaski, gelişen yeterlilik manzarasına yükseköğretim bağlamında tutarlılık ve şeffaflık getirmek üzere tasarlanmış veri iş birlikleri, ortak adlandırma kuralları ve sektör altyapıları gibi erken üniversite girişimlerine işaret ediyor.

Beceri Cüzdanları ve Geleceğin Transkripti

DeLaski'nin vizyonunun belki de en kışkırtıcı ögesi beceri cüzdanıdır: derslere göre değil yetkinliklere göre örgütlenmiş, yeni kuşak bir öğrenen kaydı. Sonuçları hayli önemlidir.

Beceri cüzdanı, derslere göre değil yetkinliklere göre örgütlenmiş yeni kuşak bir öğrenen kaydıdır.

Beceri komşuluklarını, kariyer yollarını ve öğrenme boşluklarını gösteren dinamik bir transkript, öğrenen danışmanlığını ve planlamayı dönüştürebilir. Öğrenenler yükseköğretime tek bir sıçrayış olarak değil, bir basamak dizisi olarak yaklaşabilir.

Becerileştirme ve Düşünsel Oluşum

Kathleen deLaski için öğretim üyelerinin aşırı becerileştirmeye dair kaygıları yerindedir. Eğitimi ayrıık yetkinliklere indirgemek düşünsel oluşumu parçalama riski taşır. Tasarım düşüncesi, tarihsel yorum ve ahlaki muhakeme kolay modülerleştirmeye direnir.

Bu nedenle güçlü bir müfredat tasarımı iki taahhüdü aynı anda taşımak zorundadır.

1. Bilginin içkin bir değeri vardır ve kontrol listelerine indirgenemeyecek zihin alışkanlıkları besler.
2. Öğrenenler, neyi gösterebildikleri ve yapabildikleri konusunda açıklığı hak eder.

Yapay zekâ öğrenme sürecine girdikçe bu gerilimler keskinleşiyor; hem kişiselleştirmeyi hem de bilginin parçalanma olasılığını hızlandırıyor.

Üniversiteye Hâlâ Kimin İhtiyacı Var?

DeLaski'nin bu soruya yanıtı pragmatiktir. Kimi öğrenenler alternatif yollardan gelişebilir: bağlantılı kariyer değiştirenler, güdülenmiş bağımsız öğrenenler, çıraklık katılımcıları ve onun “belki sonra” dediği kişiler. Kimileri ise üniversitelerden derinden yararlanmayı sürdürür.

- Yukarı doğru hareketlilik arayan öğrenenler.
- Ruhsata tabi mesleklere girenler.
- Kurumsal meşruiyet arayanlar.

Sonuç ince ama önemlidir: yükseköğretimin temel başarı göstergesi, herkesin katılımından öğrenen, yol ve özlem arasındaki hizalanmaya kayar.

Yeniden Beliren Bilgelik

DeLaski'nin kışkırtması diplomaların yok olacağı değildir. Diplomanın tanınmış öğrenme yolları üzerindeki tarihsel tekelinin zayıflamakta olduğudur. Üniversiteler bu beliren öğrenme ekosistemine, diplomadan vazgeçerek değil onun içindeki rollerini güçlendirerek karşılık verebilir. Bu şu demektir:

- Yeterliliklerden diplomalara uzanan basamaklı yollar tasarlamak.
- Doğrulanabilir yetkinlikleri daha geniş düşünsel programların içine yerleştirmek.
- İşverenlerle ve meslek topluluklarıyla dürüstçe ortaklık kurmak.
- Düşünsel derinlik, yurttaşlık oluşumu ve keşif için alanlar korumak.

En iyi hâllerinde üniversiteler hiçbir zaman tek bir diplomayla tanımlanmadı. Fırsatın mimarları oldular; öğrenenlerin bir ömür boyunca bilgi, iş ve amaç arasında hareket etmesine yardım ettiler.

Öyleyse daha derindeki soru, diplomanın hayatta kalıp kalmayacağı değildir. Yükseköğretimin, mükemmelliğin hiçbir zaman tek bir yola ait olmadığını hatırlayıp hatırlamayacağıdır.

Christopher Washington

CHRISTOPHER WASHINGTON, PH.D.

11 Mart 2026

KİTAP HAKKINDA

BAŞLIK

Who Needs College Anymore? Imagining a Future Where Degrees Won't Matter (Üniversiteye Artık Kimin İhtiyacı Var? Diplomaların Önemsizleşeceği Bir Geleceği Hayal Etmek)

YAZAR

Kathleen deLaski

YAYINEVİ

Harvard Education Press

YIL

2025

SAYFA

272

ISBN

978-1-68253-952-1

TEMEL FİKİR

Yükseköğretim, artık çoğunluğu temsil etmeyen bir öğrenci için tasarlandı. Kurumsal reformun merkezine insan odaklı tasarımı koyarak üniversiteler, başarısız oldukları öğrencilerin çevresinde yeniden kurulabilir; o öğrenciler bütünü gelmeyi bırakmadan önce.

#WisdomForgotten #KathleendeLaski #İşinGeleceği #İşgücüGelişimi #YaşamBoyüÖğrenme #EğitimdeYapayZekâ #YapayZekâ #EğitimReformu

İKİNCİ YAZI

Makineler Uzmanlığı Ele Geçirdiğinde

Üniversite En Önemli Sorusunu Unuttu · Prof. Bassem Khafagy

Bir üniversitenin ürettiği her şeyi ölçüyoruz. Gerçekten önemli olan tek şey dışında. Kapıdan nasıl bir insan çıkıyor?

1997’de Chicago Üniversitesi’nde felsefeci ve klasik filolog olan Martha Nussbaum, bu soruyu Batı felsefesinin bütün ağırlığıyla sordu. *Cultivating Humanity: A Classical Defense of Reform in Liberal Education* (İnsanlığı Yetiştirmek: Liberal Eğitimde Reformun Klasik Bir Savunusu) müfredat reformu üzerine bir kitap değildir. Yükseköğretimin ruhuyla bir hesaplaşmadır.

Soruyu Nussbaum icat etmedi. Onu ilk Sokrates sordu. Nussbaum yalnızca, üniversitelerin soruyu yanıtlamış gibi davranmasına izin vermeyi reddetti.

Savı, her üniversitenin her öğrencide ve her disiplinde bilinçli olarak beslemek zorunda olduğunda ısrar ettiği üç kapasite üzerine kuruludur.

Birincisi eleştirel özörgulamadır. Başkalarının fikirlerini sorgulamak değil, taşıdığımızı bilmeden taşıdığımız varsayımları sorgulama isteğidir. Sokrates sorgulanmamış hayatın yaşanmaya değmeyeceğini söyledi. Nussbaum ise düşünmeyen yurttaşı demokrasinin karşılaştığı en büyük tehdit sayar.

İkincisi dünya yurttaşlığıdır. Kendini, hiçbir sınırın, kültürün ya da geleneğin çözemeyeceği bir ilgi bağıyla bütün insanlara bağlı görme kapasitesi. Kimliğin silinmesi değil, genişlemesi.

Üçüncüsü anlatsal hayal gücüdür. Başka birinin hayatına girebilme, onun hissettiğini hissedebilme ve korkudan ya da kayıtsızlıktan değil bu anlayıştan hareketle davranabilme yetisi.

Sokrates sorgulanmamış hayatın yaşanmaya değmeyeceğini söyledi. Nussbaum ise düşünmeyen yurttaşı demokrasinin karşılaştığı en büyük tehdit sayar.

Bunlar süs niteliğinde erdemler değildir. Nussbaum’un savunduğu gibi, demokratik hayatın önkoşullarıdır. Uyarısı geçen her yılla keskinleşti: “Demokrasi için düşünmeyen, buyurgan yurttaştan daha büyük bir tehdit yoktur.”

Bir daha okuyun. Eğitimsiz yurttaş değil. Düşünmeyen yurttaş.

Yirminci yüzyılın sonunda üniversiteler bir seçimle karşılaştı. Sokratik çizgiyi koruyabilir, eğitimin karmaşık bir dünyada düşünerek yaşayabilen insanlar yetiştirmek için var olduğunda ısrar edebilirlerdi. Ya da piyasanın mantığına teslim olabilir, değerlerini yalnızca istihdam çıktılarıyla ve ekonomik getiriyle ölçebilirlerdi. Çoğu ikinci yolu seçti. Sessizce, ilan etmeden.

Nussbaum bunun olduğunu gördü ve adını koydu. Amerika'nın dört bir yanında sınıfları, araştırma üniversitelerini, küçük liberal sanatlar kolejlerini ve dinî kurumları ziyaret etti; çizgiyi koruyanların cesaretini de onu terk edenlerin ödediği bedeli de belgeledi. Bulduğu şey şuydu: gerçekten düşünen, gerçekten katılımcı yurttaşlar yetiştiren kurumlar en itibarlı olanlar değildi. En bilinçli olanlardı.

Gerçekten düşünen, gerçekten katılımcı yurttaşlar yetiştiren kurumlar en itibarlı olanlar değildi. En bilinçli olanlardı.

Bugün tanık olduğumuz demokratik hayat krizi, yani yurttaşlık muhakemesinin çöküşü, kabilesel kesinliğin sertleşmesi, gerçek kamusal müzakerenin yok olması, yalnızca siyasal bir kriz değildir. Kısmen, üniversiteler nasıl bir insan ürettiklerini sormayı bıraktığında olan şeydir.

Nussbaum'un kitabı geçmişe ağıt yakmaz. Geleceğe direnir. Misyonunu ciddiye alan bir üniversite, yalnızca mezunlarının ne yapabildiğini değil, kim olduklarını da sormak zorundadır.

O soru unutuldu. Onu geri kazanmanın vaktidir.

Yeniden hayal etmeye cesaret edenlere.

Bassem Khafagy

PROF. BASSEM KHAFAGY

Prof. Bassem Khafagy, Başkan, World Universities Foundation · connect@wisdom-forgotten.com · 24 Şubat 2026

KİTAP HAKKINDA

BAŞLIK	Cultivating Humanity: A Classical Defense of Reform in Liberal Education (İnsanlığı Yetiştirmek: Liberal Eğitimde Reformun Klasik Bir Savunusu)
YAZAR	Martha C. Nussbaum
YAYINEVİ	Harvard University Press
YIL	1997
SAYFA	338
ISBN	978-0-674-17949-3
TEMEL FİKİR	Üniversiteler piyasa mantığına teslim olup kendilerini yalnızca istihdam çıktılarıyla ölçtükçe, demokrasinin bağlı olduğu Sokratik misyonu terk ederler: eleştirel özseğütalama, gerçek empati ve karmaşık bir dünyayla akla dayalı ilişki kurabilen yurttaşlar yetiştirme misyonunu.

#WisdomForgotten #MarthaNussbaum #LiberalEğitim #Yükseköğretim #EğitiminGeleceği

GİTMEDEN ÖNCE

Zamanınıza Değecek İki Kitap Daha

İki kitap bu sayının ana seçkisine giremedi; değersiz oldukları için değil, unutulamayacak kadar yeni oldukları için. Anmaya değer birkaç kitap daha var.

Mary Beard'ın *Women and Power: A Manifesto* (Kadınlar ve İktidar: Bir Manifesto, 2017) kitabı, Batı geleneğinin kadınları kamusal sesten dışlamasının derin ve yapısal tarihini izler; doğru politikalara sahip üniversitelerin neden hâlâ yanlış sonuçlar ürettiğini açıklamak için Homeros'a ve Cicero'ya kadar geri gider.

Sara Ahmed'in *Complaint!* (Şikâyet!, 2021) kitabı bu yapısal savı kurumların gündelik gerçekliğine taşıır; iktidara içeriden itiraz edenlerin başına gelenleri felsefi bir titizlikle belgeler.

Bu ikisi birlikte, Nussbaum ve hooks'un başlattığı her şeyin gerekli bir uzantısını oluşturuyor. Bu sayı içinde bir şeyi kımıldattıysa, bu iki kitap onu daha ileri taşıyacaktır.

#WisdomForgotten #AkademideKadınlar #DünyaKadınlarGünü #ÜniversitelerinGeleceği #ÜniversiteLiderliği #ReImagineUniversity

Bizimle okuyun ... Bizimle düşünün ... Bizimle yeniden hayal edin.

Wisdom ... Forgotten'ı beğeniyor ve desteklemek istiyorsanız, bunun birkaç yolu var.

- Bülteni bir meslektaşınıza iletin ve aramıza katılmaya davet edin.
- Yorumlarınızı paylaşın, hepimiz sizden öğrenelim.
- Bu sohbette yer almayı hak ettiğine inandığınız bir kitap varsa bize söyleyin. Önerin. Gerekçesini yazın.

Bu bülten hakkında • *Wisdom ... Forgotten*, Prof. Bassem Khafagy ve Dr. Christopher Washington tarafından hazırlanan haftalık bir bültendir. İkisi birlikte, küresel yükseköğretim stratejisi, kurumsal liderlik, yönetim, iş gücü inovasyonu ve örgütsel dönüşüm alanlarında birden çok kıtaya yayılan altmış yıllık bir birikim taşımaktadır. Bu bülten her hafta, çoğu zaman yükseköğretimin bugün içinden geçtiğine çok benzeyen anlar için yazılmış iki klasik akademik yapıttan fikirler çıkarır ve bu görüşler yeniden uygulamaya döndüğünde nelerin mümkün olduğunu sorar. Bu bir kitap tanıtımı değildir. İki düşünce insanı ile akademisyenlerden, üniversite yöneticilerinden ve uygulayıcılardan oluşan büyüyen bir topluluk arasındaki bir sohbetir; bu topluluk, alanı biçimlendiren düşünsel temellerle yeniden bağ kurup onları bugünün gerçekleri için yeniden yorumladığımızda üniversitenin geleceğinin güçleneceğine inanır. Pek çok bilim insanı ve lider bu fikirleri ileri taşıdı. Amacımız, onları gündelik liderlik, politika ve kurumsal tasarım kararlarına yeniden bağlamaktır.

Dr. Christopher Washington • Franklin Üniversitesi'nin emeritus rektör yardımcısıdır; liderleri karmaşıklık, sarsıntı ve hızlı örgütsel değişimde yol almaya hazırlayan bir yönetici koçluğu ve danışmanlık şirketi olan ResiliencePlus Advisors LLC'nin kurucusu ve genel müdürüdür. Ayrıca Innovative Leadership Institute bünyesindeki ILI Düşünce Kuruluşu'nun başkanlığını yürüterek, yenilikçi liderliğin kuramını ve uygulamasını ileriye taşıyan küresel bir bilim insanları ve kıdemli uygulayıcılar ağına öncülük etmektedir. Forbes Nonprofit Council'a katkı veren bir yazar olarak liderlikte yenilik, örgüt kültürü ve performansı ile öğrenme ekosistemi tasarımı üzerine yayın yapar.

Prof. Bassem K. Khafagy • Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa ve Orta Doğu'ya uzanan bir çalışma hayatı olan akademik lider, çok satan kitap yazarı, ödüllü araştırmacı ve stratejik düşündürdür. Bugün zamanını "Üniversite"yi toplumda dönüştürücü bir güç olarak yeniden düşünmeye ayırmaktadır. Başta World Universities Foundation, WUF, World Summit on Universities, WSU ve Re-Imagine University bülteni ile kitap dizisi olmak üzere pek çok küresel akademik girişimin kurucu gücüdür.

İletişim • World Universities Foundation · connect@wisdom-forgotten.com · wisdom-forgotten.com

Görsel kompozisyonlar • Bu bültendeki ve dizideki görsel kompozisyonlar Prof. Bassem K. Khafagy'nin özgün çalışmalarıdır. Tamamen yazarın sanatsal vizyonu ve tasarım duyarlılığı doğrultusunda, yapay zekâ dahil ileri teknolojik araçlarla üretilmişlerdir. Üniversiteyi yeniden hayal etmeye adanmış bir dizide, sanatın kendisinin de bu yaratıcı olanak ruhunu yansıtmayı yerinde görülmüştür.

Haklar • İlk olarak *Wisdom ... Forgotten*'ın 02 numaralı sayısı olarak 11 Mart 2026'da yayımlanmıştır. Bu arşiv baskısı okuma ve baskı için hazırlanmıştır. © Tüm hakları saklıdır, 2026.

Bu Türkçe baskı hakkında • Bu metin bir çeviri değildir. Aynı sayının İngilizce aslındaki düşüncüyü, tonu ve etkiyi Türkçede aynı değerle karşılamak üzere, yazarların yönlendirmesi ve onayıyla yapay zekâ desteğiyle baştan yazılmıştır. Amaç, metnin Türkçede özgün olarak kaleme alınmış gibi okunmasıdır.

WISDOM · FORGOTTEN